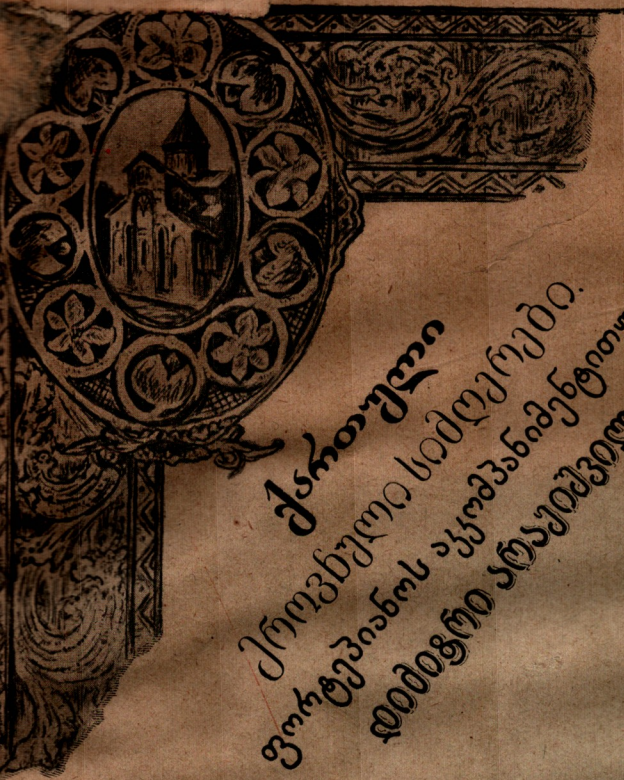

FM 108
3

Д. И. Аракчиевъ.

ქართული
ეროვნული სიმღერები
ფორტეპიანოს აკომპანიმენტით
დამდგრი ანაბერძენიძისა

НАРОДНЫЯ
ПѢСНИ ГРУЗИИ.

для пѣнія съ фортепiano.

op. 5.

- 1. ქართული ეროვნული სიმღერები ფორტეპიანოს აკომპანიმენტითურთ. ფ. 1 ლ.
- 2. ქართული ცეკვა ფორტეპიანოსათვის. ფ. 50 კ.
- 3. მეოსნის სიმღერა ქალთა ხორბოთი ქართული ოპერადან:
„თქმულება შოთა რუსთაველზე“. ფ. 60 კ. „Сказаніе о Шота Руставели“. Ц. 60 к.
- 1. Народныя пѣсни Грузии для пѣнія съ фортепiano. Ц. 1 р.
- 2. Грузинскія танцы для фортепiano. Ц. 50 к.
- 3. Пѣсня мiosани съ женскимъ хоромъ изъ оперы:

Оттиски изъ IV т. Трудовъ Музыкально-Этнографической Комиссіи Имп. Общ. Люб. Естест. Антроп. и Этнографіи.

Опыты гармонизаціи и художественной обработки народной музыки.

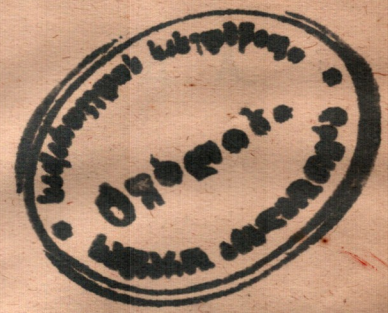

НАРОДНЫЯ ПѢСНИ И ТАНЦЫ Грузіи

ИЗЪ СОБРАНІЯ

Д. И. АРАКЧІЕВА

ВЪ СОБСТВЕННОЙ ОБРАБОТКѢ.

ОТЪ АВТОРА.

Напечатанныя здѣсь грузинскія народныя пѣсни и танцы въ количествѣ 17 представляютъ собою гармонизацію подлинныхъ народныхъ мелодій, записанныхъ авторомъ. Изъ нихъ двѣ, а именно: „Чемо таво“ и „Урмули“, были уже опубликованы въ I т. „Трудовъ Музыкально-Этнографической Коммиссiи“, пять во II т. того-же изданiя, именно: „Солнце“ - пѣсня грузинокъ Гурiи и Мингрелии, „Колыбельная“ - пѣсня грузинокъ Мингрелии, „О Боже“, „Я хочу погубить себя“ и „Скажи“. Остальные номера еще не были нигдѣ напечатаны; къ нимъ принадлежатъ: „Мѣсяць прекрасный“ (сообщена А. Д. Квалишвили, въ Москвѣ, въ 1901 г.), „Орвела“ (сообщена свящ. В. Г. Карбеловымъ, въ г. Тифлисѣ, въ 1902 г.), „Колыбельная“ грузинъ Карталинiи (сообщена Н. Н. Джаваховымъ, въ Москвѣ, въ 1899 г.), „Письмо“ (сообщено П. Г. Дгебуадзе, въ Москвѣ, въ 1900 г.) и пѣсни „Свѣтлый лучъ моихъ очей“, „Ты явилась мнѣ, какъ солнце“, „До встрѣчи съ тобой“ - благочиннаго Родiона Юрдановича Нанобашвили, сообщившаго эти пѣсни автору въ г. Тифлисѣ, въ 1904 г.).

FM 108 / 3

Всѣ напѣвы оставлены въ этой обработкѣ неприкосновенными со стороны мелодической и только въ прелюдiяхъ и постлюдiяхъ представляютъ ту или иную разработку.

Что касается перевода текстовъ, то мы должны сказать, что нѣкоторыя непереводимыя грузинскія слова часто имѣющiя значенiе русскихъ ай-люли, эхъ-да, ой-да и т. п. такъ нами и оставлены безъ измѣненiя.

Въ заключенiе мы должны принести нашу искреннюю благодарность г-жѣ В. И. Федосѣевой, сдѣлавшей переводъ 12 пѣсень, а также г. В. А. Гиляровскому, который перевелъ пѣсни: „Мѣсяць прекрасный“, „Спи, дитя, мое родное“, а также пѣсню мгосани съ женскимъ хоромъ изъ моей оперы: „Сказанiе о Шота Руставели“.

Д. А.

სათაური. ОГЛАВЛЕНИЕ.

№ №		გვ. სტრ.
1.	სს, ძთვერევ. „Мѣсяць прекрасный“	5
2.	ბუნდღვან გულისს. „Ты явилась мнѣ, какъ солнце“	8
3.	ჩემთ თავთ. „Голова моя безталанная“	10
4.	შენდა შეუტანდის. „До встрѣчи съ тобой“	11
5.	თრთავ თვალით. „Свѣтлый лучъ моихъ очей“	13
6.	თრთველს. „Орвила“	16
7.	ნანს. „Колыбельная“-გუზინი კარტალინი.	18
8.	ურმულთ. „Аробная“	20
9.	მზე (მეგრული). „Солнце“-გუზინი მინგრელი.	22
10.	ანანსუ. „Колыбельная“-გუზინი მინგრელი.	24
11.	ვად, ღთღინთ. „Боже, въ чемъ я провинился“	26
12.	სასტუთ. Любовная „Я погубленъ страстью нъ милой“	27
13.	მუ ფქინს. Любовная „Что мнѣ дѣлать“	29
14.	მზე (გურული). „Солнце“-გუზინი გური.	31
15.	წიგნი. „Письмо“	33
16.	ქალთ - ღასმანთ. „Дѣвица - красавица“	35

784.4 (47.922)

საქართველოს
საზოგადოებრივი
ბიბლიოთეკა

სე, მოვარავ, მოვარავ! 1. МЪСЯЦЪ ПРЕКРАСНЫЙ!

(Баяти грузинъ Карталини и Кахетин).*)

Moderato. *dolce* *mf*

Голосъ. *mf* *rit.* *mf*

სე მოვარავ მოვარავ -
Мъ - сяцъ пре - крас -

ფორტეპიანო. *mf* *rit.* *mf*

ვყვ
ный,

რადე - ვსდოი ო - მუ -
Ра - дость мо -

Più mosso.

ა!
я!

მეგობ ხე - მო ცხვ... ვე,
Го - ре по - вѣ - дать радъ

*) Напѣвъ этотъ авторъ слышалъ въ дѣтствѣ съ другимъ текстомъ.
 Характеристику данной категоріи пѣсень см. въ моей книгѣ: „Музыкально-Этногр. очерки Грузинской народной музыки“, стр. 17-18 (Труды Муз.-Этно. Ком. т. I.)

თოვალე ჯან, შენ გბ - გო - ბე - ლა!
 те - бѣ я, радѣ те - бѣ я.

poco a poco dim. e riten.

Più mosso.

თოვალე ჯან ხად გბ - - ხაგს
 Пом - нишь, ты ви - - дѣль

ას ვბლეს - - ცბბო - ლო და - - ბე, ხობ ბობს
 въблес - - къ лу - чей Ночь - в

mf p

Andante.

ad libit.

Allegro non troppo.

ვას - ხე - ლთ, თოვალე - ჯან, ცბბო - - ა - ლთ ცბბო - ლა.
 св - дѣ - ли мы оъ ми - - лой мо - еѣ

Moderato.

სს მოვანუკ, მოვან - რუკ, დამწ - ვანთ ი - ძე -
 Мѣ-сяцьпре - крас - ный, ра - - достьмо -

Più mosso.

აა!
 я!
 მსუწს ხეძი ტანჯ - ვა, მოვან - რუ - ჯან,
 Го - ре по - вѣ-дать радъ те - бѣ я

Tempo I.

მენ რადъ те ბა - ბი - ბე - აა!
 радъ те ба - ба - ба - аа!
 poco a poco rit. e dimm.

სს, მოვანუკ, მოვანუკ, დამწვანთ იძედა!
 მსუწს ხეძი ტანჯვა მენ გავიიუდა!
 მოვანუკ, ხამ განსოვს ის ტბილი დამე!
 ხის ძიწს ვასხუდათ, მოვანუჯან,
 გვდაადანთ ცრუმლი....

Мѣсяць прекрасный,
 Радость моя!
 Горе повѣдать
 Радъ тебѣ я.
 Помнишь, ты видѣль
 Въ блескѣ лучей

Ночью сидѣли мы
 Съ милой моей.
 Ты одинъ видѣль
 Счастье любви,
 Ты одинъ видѣль
 Слезы мои...

გუნდოვან გულსა. 2. ТЫ ЯВИЛАСЬ МНѢ КАКЪ СОЛНЦЕ.

(Баяти грузинъ Карталинии и Кахетии).

Moderato. *mf*

Голосъ.

1) გუნ-დო - ვან გულსა, ეო გუნ
 2) გუნ - ეო აო წათ
 Ты я - ви - лась мнѣ, какъ
 - тѣ не - - - наст.

Фортепіано. *mf*

აო - ჯობბ - - დო აო დს - - - წს დს. აო დს - წს -
 გუნ - ეო - - გუნ აო დს - - - წს - თს დს წს - -
 солн - - - пе, какъ солн - пе, солн - -
 - - - ныхъ дней, не - - - наст - ныхъ дней, не наст - ныхъ

poco rit.

1. 2.

დს. დს - სგბ
 ძე. Въ тем - но дней. От - че -

a tempo

გო - ჯი - ზე - - - ში - - - სი - ცოცხ - ლი - სს - თო კვ - - ში -
 go - zh' tog - - - da ot - - - vergnut' Ya to -

poco rit. *a tempo*
 - ბი - ბოი კვ - ში - ბი - ბი.
 na - v'ek' te - - per'?

poco rit. *a tempo*

ბუნდოვან გულს შენ აღმიხნდი დაზად,
 აწ ან უწვი ანთ გამწინე და ანთა?
 დახსენ ხეში სიწარხლისა კავშიანი
 სიკვდილი ხეში გზას ჩაღად და ანთა!
 თავი ხეში თვით შემოგწინე შენდაძე,
 ნაწკლად ტანჯვა გულს მახვილი შენ დაძე.
 უკადრისის რჩევისათვის მავ გგონისა,
 ვგონებ წარმდგეთ განკითხვის დღეს შენდაძე.
 სეკდა შენი ხეშად მკვიდრადის ასე რა?
 მან გლას გული დამიწეღულა ასე რა.
 ანთ მოძამუან მრისხანების ჰატეუნი!
 რა შეგცოდა, რა გავწინე ასე რა?

Ты явилась мнѣ, какъ солнце,
 Въ темнотѣ несчастныхъ дней,
 Отчего-жѣ тогда отвергнуть
 Я тобой навѣкъ теперь?
 О тебѣ я жилъ мечтами,
 Жизнь свою тебѣ отдалъ,
 Если-бъ ты понять сумѣла,
 Сколько въ жизни я страдалъ!
 Чѣмъ-же ты мнѣ отплатила,
 Ты, кого я такъ люблю?
 Горемъ сердце мнѣ разбила,
 Душу ранила мою.
 Боль, тоска мнѣ сердце гложетъ,
 Сна, покоя не видать,
 Такъ наказанъ я за чтоже,
 Ты отвѣтъ тебѣ-ль не знать?
 Помни, встрѣча неизбежна
 Будетъ послана судьбой,
 И сама судьба разсудитъ
 Въ этотъ день тебя со мной!

ჩემი თავი. 3. ГОЛОВА МОЯ БЕЗТАЛАННАЯ.

(Баяტი грузинъ Карталинია и Кахетин).

Andante. *dolce*

Голосъ. *mf* ჩე - ბა თს - ვა, ბე - ღა ს გო -
 Го - ло - ва мо - я без - та - лан -

ფორტეპიანო *mf* *p*

ღე - ბა ს ზე - ღა ჩე - ბა,
 - - - - - ნა - я, - - - - - ლი - რა ძე - - - - - ნი მო -

poco accel. *a tempo* 1. [Для закл.]

გმდნა - ბით სნ გოდ - - - - - გე - ბა - - - - - ს ს
 я мол - ча - - - - - ли - ва - - - - - я, я,

ჩემი თავი ბედი სნ გიწუნას!
 ჩემი ჩხვია, ეძხით სნ გიქუნას!
 ჩემი გული, ტკბილად სნ გიძგუნას,
 წადგან ვხედავ, სეტრეფა ჩემი მტუნას!
 მით ზაჯახეთს მანად გულით ვეცანებ!
 თუ მანტო ვან, თავს მამკვდავს ვადანებ!
 თუ სლახში ვან, ძლად დრუბელს ვადანებ,
 და მარყუებით მტუნს ჩემხედ სნ ვეცინებ,
 რამ სან სთქვან ჩემხეფანს ახუნას...
 ჩემი თავი, ბედი სნ გიწუნას!...

Голова моя безталанная,
 Лира-пѣсня моя молчаливая,
 Въ сердцѣ грусть-тоска постоянная
 И любовь моя несчастливая.
 Страданія ада я въ сердцѣ ношу,
 Одинъ я - я вѣчно грущу.
 Мертвецъ я печальный, больной...
 На людяхъ смѣюсь я порой,
 Чтобъ слезъ и тоски моей врагъ не видалъ
 Чтобъ надъ горемъ смѣяться не сталъ... *)

Слова поэта Акакія Церетели, нѣсколько переиначенныя пѣвшимъ.

*) Переводъ Н. Гиляровской.

შენსა შეყრამის. 4. ДО ВСТРЪЧИ СЪ ТОБОЙ

(Баяти грузинъ Карталинии и Кахетин).

Голосъ. *Andante.* *Moderato.*

მე და
დო

Фортепиано. *mf* *riten.*

Adagio. *riten.*

მ - ი შეყრამ - დას
встрѣ - чисьто - бой

ჰო - თა გსდ - ჯებს გუ - ლო,
не вы - несть раз - лу - ку.

accelerando *riten.* *accelerando* *a tempo*

სეგ - და
Въ ду - шѣ мо - ей боль,

ძო - ძს - ტებს წელს -
и го - речь, и

f

წო.
მუ - რა.

ჰუო ზე
Сви -

riten.

acceler.

ბს - - - სს ვიცი-ცხვ, ვინც - მოვ - - - მოხ - დე -
 дань - - - я мы жда-ли и вдругъ не -

riten.

p

ბს, და - - - ჩა, По - ნეი ნათ ღზი-ნი სს
 да - - - ча, По - ней я стра-да-ю по

მე - ენ-გე - ბს.
 мнѣ о-на пла - - - четъ.

riten.

მუნდა შეუძამდის ვით გასძლეხს გული,
 სევდა უწყალო მიძატებს წელგული,
 ან იქმნა ან შემხვდა უაძი შეუწისა:
 იგი ჩემთვის კვდება, და მე მისთვისა.
 ზენახსა ვფიცავ, ვინც მოგპოვდება,
 უშენათ ღზინი ან შეუგგებს.

Довстрѣчи съ тобой не вынести разлуку.
 Въ душѣ моеѣ боль, и горечь, и мука.
 Свиданья мы ждали и вдругъ неудача,
 По ней я страдаю, по мнѣ она плачетъ.
 Клянусь, я не знаю ужаснѣе муки,
 Чѣмъ жить и томиться съ любимой въ разлукѣ.

მართავ თვალის სინათლევ 3.5. СВѢТЛЫЙ ЛУЧЬ МОИХЪ ОЧЕЙ.

(Баяти грузинъ Карталиნი и Кахетин).

Allegro non troppo.

Фортепіано.

Голосъ.

Lento assai. poco rubato

ობ-თ-ვეო თვა-ლი-სა სი-ნათ-ლეჲ! ოს-ზე-დე-ო
 СВѢТ - ЛЫЙ лучь мо-ихъ о - чей! Взоръ твой сно-ва

Allegro non troppo. rit.

Tempo I.

ძა-ვიწ - - ვე - ნი - ს? ობელს ვნი-ვან ოსბ
 ПОЛНЪ ТОС - КО - Ю. Ахъ, от - вѣтъ-же мнѣ

poco rit.

ძი - ნათ - ლე, სი - ნა - ძეო დან - ნი შე - - - ნი -
 лю - бовь - ю, Мракъ ду - ши мо - ей раз -

Этотъ тактъ исполняется, какъ $\frac{1}{4}$

s.
სწი!

ვან-ღო, მ - ბ მღოს მ - ვ - ღო,
 Ро - зы яр - кой жду рас - цвѣ - та,

სოცუ-ვს მძევს. სთ - ხე - ვნე ღო; მ - მღ - - - ზე ვან
 жаж - ду мол - вить, я люб - лю; Но, бо - ясь ши -

მთო - მ - ღო, ცხ - ვე ვო ცნებ - ღო მღე - ნო -
 повъ при - вѣ - - - та, Мол - ча горь - - - ко сле - зы

Moderato.

s...
ლუ.

riten.

ერთხვ თვალის სინათლეჲ!
წახედ მოვიწვეხან?
ბნელს ვივან განძინათლე,
სინამ დრახი შენა.

ვანდო, შენს შლას მოველი,
სიტყვას მძევს სათხოვნელი;
ეკლზედ ვან მშთომელი,
ცხანე ცრემლი მდებია.

და ვქნა! შენთან უაფხა მსუტს,
მშვიდდით წანბთა ტყუარცხა მსუტს,
დედ-დაძ შენი ვარცხა მსუტს,
სხვათრავ ნურა გგონია...

გახეილხან სწველად,
ხემ გულის დასწველად,
მოელ დამით ზონსჯერად
შენს ვანს გამითენია!...

ნუ მძდევ ცუდის ბედსა,
ნურცა ტყუილს იქედსა;
ანას გთხოვ ამის მეტსა,
მკანის ეს დედენა.

შენ დეე გშვეხის, მე დამე...
ეს ტანჯვა რისთვის მამე!
გამო, ერთი ხმა გამე,-
კვანით შვიდი დედენა.

სხვა წარ გითხრა, გამოიგე.
მკვდანა გული მამიგე,
მხენი ნუ დამიგე,
გამე. თუ გწამს ზენა.

გავლით მომეც სულამი,
წე გხატრულაბის ზლამი;
ხელთ გიჭირავს კალამი,
ქებო დავიმშვენა. *)

Свѣтлый лучъ моихъ очей!
Взоръ твой снова полнъ тоскою,
Ахъ, отвѣтъ-же мнѣ любовью,
Мракъ души моеи разсѣй!

Розы яркой жду распцѣта,
Жажду молвить: „я люблю!“
Но, боясь шиповъ привѣта,
Молча горько слезы лью.

Вѣчно быть хочу съ тобою.
Не сводить влюбленныхъ глазъ,
Сжался, дѣва, надо мною!
Дай обнять тебя хоть разъ.

Ты для ласкъ, любви родилась,
Нѣги трепетной полна,
Въ грезахъ сладкихъ ты мнѣ снилась,
Вѣчно снилась ты одна!

Подъ окошкомъ ночью темной,
Сонъ твой сладостный храня,
Я стоялъ въ бреду любовномъ
И съ тоскою ждалъ тебя.

Ждалъ я слова утѣшенья,
Ласки ждалъ одной твоей...
О, приди изъ сожалѣнья,
Словомъ ласковымъ согрѣй,

Ты не шла любви мученья,
Сердца муку утолить,-
Лиру взялъ я, чтобы въ пѣньи
Душу въ звуки перелить!

*) Словы взяты изъ сборника „Чанги“ В. Абашидзе.

გარგველა. 6. ОРОВЕЛА.^{*)}

(Пѣсня грузинъ Карталинѣи).

Голосъ. *Andante.* *con dolore mf*

ა - ბა - ველ რველ -
Я уст - лаль кам -

Фортепiано. *mf*

ბო ზს სს - ჯო - ზე, ა აბ-ძა რვეთ-სს - ზე ქვო -
ня - ми я - му Для из - вест-ки я-шиклъ

ს - ბო. ა ზე ზე ზე ზე ა - ბა
сдѣ - лаль. he he. he he o - ро -

p *mf*

^{*)} Пѣсня эта исполняется крестьянами во время молотѣбы.
Нацѣвъ представляет собою одинъ изъ простѣйшихъ вариантовъ категоріи „Орвела!“

Handwritten text in Georgian script at the top right corner.

First system of musical notation. It consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line has lyrics in Georgian and Russian. The piano accompaniment includes dynamics like *p* and *pp*.

Lyrics (Georgian): ველ ო - ნო - ველ ზე ზე ზე ზე
 Lyrics (Russian): вел о - ро - вел he he he he

Più mosso.

Second system of musical notation. It consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line has lyrics in Georgian and Russian. The piano accompaniment includes dynamics like *f*.

Lyrics (Georgian): ჰო თუ, კბ - ძე - ნო - ა! ა - ნო
 Lyrics (Russian): О, ты мой буй-вошь! О! а - ри

FM 108/3

Adagio.

Third system of musical notation. It consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line has lyrics in Georgian and Russian. The piano accompaniment includes dynamics like *pp*.

Lyrics (Georgian): ა ზე ზე ჰე ჰე
 Lyrics (Russian): he he he he

თრთველ. ჩვედგი და სკიანე,
 თრბო ჩვეთხანე ქვიანო.
 ჰო თუ, კამეჩო რქიანო!

Я устлалъ камнями яму,
 Для известки ящикъ одвигалъ.
 О, ты мой буйволь!..

Handwritten text in Georgian script at the bottom right corner.

TS 2486

ბუბუ. 7. КОЛЫБЕЛЬНАЯ. [„Баю, дѣточка моя...“]

(Пѣсня грузинъ Карталини).

Adagio.

Голосъ.

ბს-ბს, ბჳო - ღა, ბს - ბო -
 Ба-ю, дѣ - точ - ка мо -

Фортепiano.

riten.

ბს!
 я, ბჳ-ბს ღაბ ბჳ - ბა -
 Что пу - га - етъ такъ те -

a tempo

ბს?
 бя?
 ბს-ბჳო ბჳბჳ - ბა, ბჳო - ღაღ -
 От че - го ты весь дро -

- ნი ოსთვის ძა - ძაშ - უს - თვალ - ნი?
 жишь? Что такъ пла - чешь, что гля - дишь?

ნახ, შვილო, ნახინა!
 ნეცა რამ შეგაშინა?
 რაზედ შეჭვრთი, მტინაღნი
 ოსთვის ძამაშუან თვალნი?
 ჟეზედ ხამ შენი ბუდი,
 გრძნობა წინა-მარბუდი
 ან უხატავს მაგ შენ თვალს
 ქანთუკელთადმი ღვთიურს ვაღს!...

Баю, дѣточка моя,
 Что пугаетъ такъ тебя?
 Отчего ты весь дрожишь?
 Что такъ плачешь, что глядишь?
 Предъ отчизной, мой дружокъ,
 Долгъ вѣдь твой еще далекъ...

ურმული. 8. არობნაჲ.

(Пѣсня грузинъ Карталинии).

Adagio. *mf poco rubato*

Голосъ.

ს-წა ს-წა -
A-რი ა-რა -

ფორტელიანო.

mf *rit*

წა ს-წა-წა და, ს-წა-წა-წა და,
ა-რა-ლო და, ა-რა-ლა-ლო და,

ს-წა-წა ს-წა ს-წა - წა და. კა, წა ბუ-და
ა-რა-ლო ა-რი ა-რა - ლო და. ახ, კა-კო-ე

წა-კა-ბა და, ს-წა-წა-წა და,
მიწ-ე-ო-ჩა-ს-ტა - ე, ა-რა-ლა-ლო და,

Напѣвъ представляетъ одинъ изъ простѣйшихъ вариантовъ категоріи „Урмули“. Характеристику ея см. въ моей кн. „Музык-Этн. оц. Грузинск. муз. „ стр. 24. (Труды Муз.-Этн. Ком. т. I.) 762

განსათხივანდნ ქალმა - და და
 ძე - - ვი - ცი, ნაც - თა - ლო!

ა - რი ა - რა - ლი ა - რა - ლო და, ა - რა - ლა - ლო
 ა - რი ა - რა - ლი ა - რა - ლო და,

და, და, ა - რა - ლო ა - რი ა - რა - ლო და.
 და, და, ა - რა - ლო ა - რი ა - რა - ლო და.

riten.

ანი ანალი ანალი ანალი.
 ვანი, რა ბუდი დავუკანე განათხივანდნ ქალმა:
 ჩიქილა ქანმა მომტანდა, სამუბლე წყალმა წამანთა.

Ах, какое мнѣ несчастье, дѣвцы, настало!
 Мой лечаки вѣтромъ обило,
 Мой уборъ рѣка умчала!

მზე... 9. СОЛНЦЕ...

(Пѣсня грузинокъ Мингрелии).

Голосъ. *Andante.* *p sempre*

მზე მს - ცს - ცს,
Солн - це, ты что

Фортепиано. *p sempre*

მზე მს - ცს - ცს, მზე მობ მგ - მც - ცს - ცს.
вѣч - но свѣ - тишь, Соли - це, въ домъ вой - ди!

მ - მობ მს - მს მობ ს - ცს - ცს; მზე მობ მგ -
От - ца сы - на до - ма нѣтъ. Солн - це въ домъ

ПРИМѢЧАНІЕ: текстъ заимствованъ изъ гурійской пѣсни того-же названія. Мелодію въ нетронутой гармонизаціи см. въ моей книгѣ: „Народная пѣсня Западной Грузіи“ („Труды Муз.-Этн. Ком.“ т. II).

მა - დო - ა.
вой - - - ди.

მზე შინაა, მზე შინაა,
 მზე შინ შემადია.
 ვაჟის ძამა შინ აწარის;
 მზე შინ შემადია.
 შინ აწარის ქალაქს აწარის;
 მზე შინ შემადია.
 აგების სსსიოდლადა წსსუდა,
 მზე შინ შემადია.
 უეიდნია წამოსუდა,
 მზე შინ შემადია.
 შინაწ მშვიდობით მოსუდა.
 მზე შინ შემადია.
 გიხანადეთ ქაღებოა!
 მზე შინ შემადია.
 გიხანადეთ ძეობაა.
 მზე შინ შემადია.

Солнце, ты, что вѣчно свѣтишь,
 Солнце, въ домъ войди!
 Отца сына дома нѣту.
 Солнце, въ домъ войди!
 Дома нѣтъ, ушелъ онъ въ городъ.
 Солнце, въ домъ войди!
 Покупать пошелъ онъ люльку.
 Солнце, въ домъ войди!
 Вотъ купилъ онъ люльку - чудо.
 Солнце, въ домъ войди!
 И вернулся въ домъ счастливо.
 Солнце, въ домъ войди!
 Вы, дѣвицы, веселитесь.
 Солнце, въ домъ войди!
 Новорожденнаго славьте.
 Солнце, въ домъ войди!

საქართველოს
რესპუბლიკის
ეროვნული ბიბლიოთეკა

საბუბუ. 10. КОЛЫБЕЛЬНАЯ [„Спи, дитя, мое родное.“]

(Пѣсня грузинокъ Мингрели).

Adagio.

Голосъ.

o s3 b3 - b3
Спи, ди - тя, мо -

Фортепиано.

ბუბ - ლა ბუ - ბუ o - ს3 ბ3 - ბო - ბ3 - ა
ე род - но - е, Дѣтст - во вре - мя зо - ло - то - е,

ბუ - ბუ - ბუ - ლა ბუბ - ბო ბუ - ლა ბუბ ბ3 - ბ3 - ბო -
Спи ты, го - рес - тей не - зна - я, Спи, го - лов - ку

ბა - ა! ვა - ნი - ნა ვა - ნი - ნა
 ნა - კლო - ნი - ა. Во - ри - ра, во - ри - ра,

p

ვა - ნი - ნა ვა - ნი - ნა დი - ლა დილ დილ დი - ლა,
 во - ри - ра, во - ри - რა დი - ла, дил дил ди - ла,

f

დილ ვა - დი - ლა ვა - ნი - დი - ლა ბა - ბა - ბა - ა.
 დილ ვა - დი - ლა во - ри - ди - ла ნა - ნი - ნა - ა.

poco a poco dim.

განუტულა გლეხის შვილა, შენ მაცაწინა!
 ზგნუ ტკბილად, უდანდელად რამ დავაძინა?
 დედის მკურდში მიგიგნია შენ ტკბილი ბინა...
 დაიძინე, ვანდა-ნანა, იავ-ნანინა!...

Спи, дитя мое, родное,
 Дѣтство время золотое.
 Спи ты, горестей не зная,
 Спи, головку наклоняя,
 Къ груди матери родимой;
 Будь боець неутомимый,
 Спи, фиалка, полевая,
 Спи, дитя, заботь не зная.

*) Мелодию въ нетронутой гармонизаціи см. въ моей книгѣ: „Народн. пѣсня Западн. Грузіи“ №10. („Труды Муз.-Этн. Ком.“ т. II.)

ჰაი, ღოგონთი. 11. БОЖЕ, ВЪ ЧЕМЪ Я ПРОВИНИЛСЯ.

(Пѣсня грузинокъ Мингрелин).*)

Andante. *con dolore*

Голосъ.

ჰაი, ღო - გონ - თი,
Бо - же, въ чемъ я

ფორტეპიანო.

p

მუშეკრ-ცოდო, მუს გოჭონსა ჩქიძი ონს! წა-ნეთ მუნსუ ჰკამუნ ქუდა
про-ви - нилсѣ! Благъ твоихъ за - что ли - шилсѣ! Жизнь на - свѣ - тѣ мнѣ посты - ла

გოჯო - ბე - ლი მს - თუ ონს - ა.
И ды - шать ед - ва я въ си - лахъ.

poco a poco dimin.

ჰაი, ღოგონთი, მუშეკრცოდი,
მუს გოჭონსა ჩქიძი ონს!
წანეთ მუნსუ ჰკამუნ ქუდა
გოჯოგელი მათუ ონს.

ღნაფს მწანე დას ვემ მანგანე
ცამს მეურც მურ მეუბანე;
ვა ონაფს ნიჭი სრული
წამს ტკბილი დს დიდ ხანს მწანე.

Боже, въ чемъ я провинился!
Благъ твоихъ за что лишился!
Жизнь на свѣтѣ мнѣ постыла,
И дышать едва я въ силахъ.

Сердце мнѣ любовь терзаетъ,
Какъ я мучусь-небо знаетъ.
За единый мигъ забвенья
Я готовъ на всѣ мученья.

*) Мелодию въ нетронутой гармонизаціи см. въ моей книгѣ: „Народная пѣсня Западной Грузіи“, № 7, (Труды Муз.-Этн. Ком. т II.)

საარზოყმ. 12. ЛЮБОВНАЯ [„Я погубленъ страстью къ милой“]

(Пѣсня грузинокъ Мингреліи).

Andante.

Голосъ.

Фортепіано.

mf dolce

ღუ - ღო აუ - ვო - ღას - დო - მს - თუ, სსქ - მქქ თუ - შო
 თს - ვო უბ - ღას გს - ვო - თუ - ჭო სსქ - მქ ი - სქ
 Я по - губ - лень страсть - ю къ ми - лой, Воле - ше жизнь вла -

გობ - მსა - თუ; ბს - ბს მს - მს სობ - დო -
 გს - შო - ჭოა - ღას ბს - ბს ჭქა თო - სო - დისს
 ЧИТЬ не въ си - лахъ. На - на. Мысль - ю му - чусъ,

სის უ - ჯი - ნექ, დი - ა უ - ჩს ვა - შა და - ფა. ნა - ნა
 კი - დეკ ვუმ - ზედ ი - გი ჯერ ან შე - შიბ - და - ლავს ნა - ნა
 серд.цемъ страж - ду, Ласкѣ е - я на - прас - но жаж - ду. На - на.

დუდი აუვილანძიმაფუ, საქმეკ თეში განი შანთუ; ნანა.
 შანა სინდისის უჯინექ, დია უჩა ვაში დაფა. „ „
 ვანწექინი ვაშკუუქ, ვანდა გვალა გური მიღურუ „ „
 თინა შეგულებუნ ეკი, აში ვერსის კუნხით ულუ. „ „
 ასე ღეხი შა ბჯანუქ, თიმ უანდაფათ განაჭინი „ „
 თე ჭუაშე შინსხენდუნი ფერ შითინი ვაბძინი, „ „
 თე დღა თაში შა ბძუდუდა დღაშაშ შუ შენ ვადა შილი... „
 „ გინდა შილი, გინდა შანტაცხლი, გინდა წუანტ მოშქვიდექ „ „
 ფერ წაშალი დამიგონი, თეჭუაშე დოფსქვიდექ. „ „

თანგმანის გაგბძელებს:

როცა ვხედავ, თავ-ბრუ შესხმის, როცა ანა, გული კვდება, ნანა.
 ასი ვერსსა ფეხით წავალ, სადაც სატრფოა შეგულება. „ „
 ეხლა ძნიელ ავადა ვან, სიუვანრულით განაჭინი, „ „
 თუ ეს ტანჯვა მომელადა, რისთვისა ვან გაჩენილი. „ „
 გინდა შანტაცხლე, გინდა მოშქალი, გინდა წუალში დამახნჩვეო, „ „
 მოდალატე სიუვანრულმა გული სევდით მოშიცვალა. „ „

Я погубленъ страстью къ милой,
 Больше жизнь влачить не въ силахъ. Нана.
 Мыслью мучусь, сердцемъ стражду,
 Ласкѣ ей напрасно жажду. - Нана.
 Вѣчно къ ней спѣшу съ тоскою,
 Вѣчно ей молюсь душою, - - - Нана.
 И клянусь постылый свѣтъ...
 Лучше смерть, чѣмъ слово-нѣтъ! - Нана.

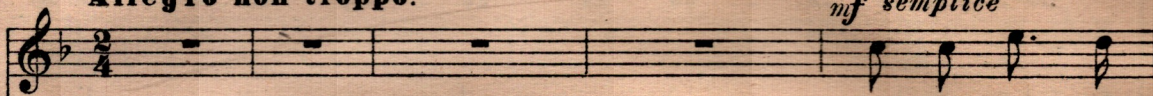
საარზოუმ. 13. ЛЮБОВНАЯ [ЧТО МНѢ ДѢЛАТЬ?]

(Пѣсня грузинокъ Мингрелии).

Allegro non troppo.

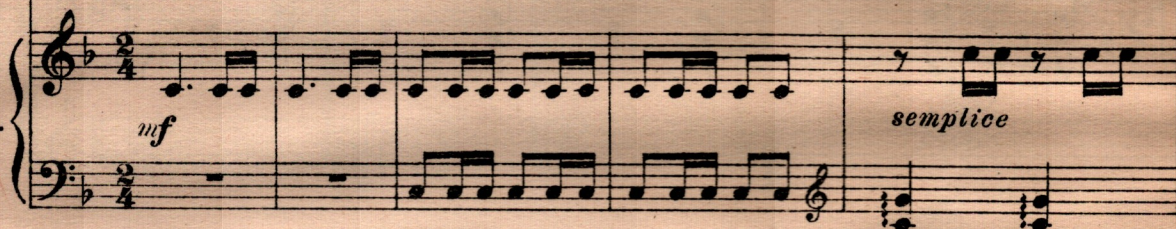
mf semplice

Голосъ.

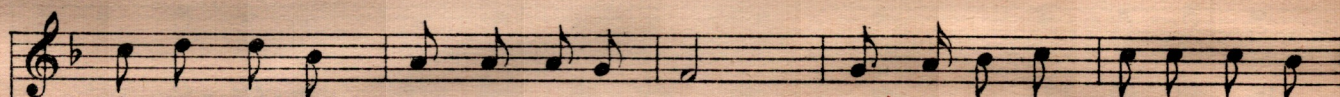
ბუ ფეი - ძი - ნს,
ძით-ხან, წს ვქნს
Что мнѣ дѣ - лать,

Фортепіано.

mf

semplice

ბუ-დი ჭვილ-ქუ! დო-ღაჲ ნს-ნს - ა ი - წა სწ-თა ძს-სი ფუქ-ქს;
ბუდ დამუ-ვან-ძს, - - - - - უა-ველ წამ-ძი ძს-გან-დე-ძი;
я не зна-ю, какъ те-перьмиѣ быть; Я за-быть те - бя же - ла - ю -

დო-ღაჲ ნს - ნს ბუ-ლი ძს - სი ძა-იმ-და-ძა დო-ღაჲ ნს-ნს - ა
- - - - - თუძ-ცა მინ - და და-გი-ვაწ უა - - - - -
не мо-гу за-быть! Ты те-перь со-всѣмъ не любишь бѣд-на-го ме-ня;

*Мелодію въ нетронутой гармонизаціи см. въ моей книгѣ: „Народная пѣсня Западной Грузіи“, № 11. (Труды Муз.-Этн. Ком. т II).

rit.

სქა - ნი ა - შა ჭყე - ლი და - თუბ, დი - ლაჲ ნა - - - ნა.
 მკ - რამ წა - დიღს ვე - ღან ვწყდე - ბი - - - -
 По - те - ряль те - бя на вѣ - ки, ми - ла - я мо - я!

rit.

მე ფქიძინა ბედი ჭვილქუ! დილაჲ ნანა.
 ინო ანთო მასი ფძუქა; " " " " " "
 ბრელი შახი შიიძნდომი " " " " " "
 სქანი აშა ჭყელი დათუბ; " " " " " "
 მანა მუთუნქ ვაგო შინთუ, " " " " " "
 დუც ვაძილი ტუუწათ ჯაფა " " " " " "
 აწი მშვიდობითი ბატა; " " " " " "
 სი ჩქიმ იმედითი ვანდა; " " " " " "
 სქანი დო ჩქიმი უარაფას " " " " " "
 გულინი აფუ ვანდა.

თანგმანის გაგანქელებს:
 გესალმები აწი ტუწაფავ,
 შენთვის ვან დაკანტული;
 შენდა ჩენის სიუვანრულის
 დადგა წამი დასასრული.

Что мнѣ дѣлать, я не знаю,
 Какъ теперь мнѣ быть;
 Я забыть тебя желаю —
 Не могу забыть!
 Ты теперь совсѣмъ не любишь
 Вѣднаго меня;
 Потеряль тебя на вѣки,
 Милая моя!

შპე... 14. СОЛНЦЕ...

(Пѣсня грузинокъ Гуріи).

Голосъ. *Moderato.* *mf*

შპე შო-ბს და
Солн-це, ты, что

Фортепiano. *mf*

შპე გს-ღე-თს, შპე შობ შე-ბა-და-ა. შპე შო-ბს და
вѣч - но свѣ-тишь, Солн - це, въ домъ вой - ди! Солн - це, ты, что

შპე გს-ღე-თს შპე შობ შე-ბა-და-ა. გს-გაბ შს-შს
вѣч - но свѣ-тишь, Солн - це, въ домъ вой - ди! От - ца сы - на

ПРИМѢЧАНІЕ: мелодію въ ветронутой гармонизаціи см. въ моей книгѣ: „Народная пѣсня Западной Грузіи“ № 5. („Труды Муз.-Этн. Ком. т. II“).

შინ ა-წა-წის, მზე შინ შე-ძა-ღო-ო. ვს-ვთს მს-მს შინ ა-წა-წის,
 დო-მა ნწ-ტუ. Солн-це, въ домъ вой-ди! От-ца сы-на до-ма нწ-ту.

მზე შინ შე-ძა-ღო-ო.
 Солн-це, въ домъ вой-ди!

Для заключенія.

p poco a poco dim.

მზე შინს და მზე განეთა,
 მზე შინ შემოდით.
 ვავის მამა შინ ან ანის,
 მზე შინ შემოდით.
 შინ ან ანის ქალაქს ანის;
 მზე შინ შემოდით.
 აკუნის სსსეიდდად წასულა,
 მზე შინ შემოდით.
 უეიდნის წამასულა,
 მზე შინ შემოდით.
 შინაც მშვიდობით მოსულა;
 მზე შინ შემოდით.
 გიხაროდეთ ქალებოთ!
 მზე შინ შემოდით.
 გიხაროდეთ ძეგბოთ.
 მზე შინ შემოდით.

Солнце, ты, что вѣчно свѣтишь,
 Солнце, въ домъ войди!
 Отца сына дома нѣту.
 Солнце, въ домъ войди!
 Дома нѣтъ, ушелъ онъ въ городъ.
 Солнце, въ домъ войди!
 Покупать пошелъ онъ люльку.
 Солнце, въ домъ войди!
 Вотъ купилъ онъ люльку-чудо.
 Солнце, въ домъ войди!
 И вернулся въ домъ счастливо.
 Солнце, въ домъ войди!
 Вы, дѣвицы, веселитесь.
 Солнце, въ домъ войди!
 Новорожденнаго славьте.
 Солнце, въ домъ войди!

წიგნი 15. ПИСЬМО.

(Пѣсня грузинокъ Гуріи).

Allegro non troppo. **Presto.**

Фортепиано. *mf*

ჩონგური

riten. **Adagio.**

Голось. **Adagio. dolce** **Allegro non troppo.**

ძა - ძა - წა - წა წა - ჯა - ჯაა - - ზა.

Ты при - слалъ мнѣ стихъ хва - леб - - ный.

Adagio.

ღ - ბო წოგ - ბო ღ - ბო - ღა.

Я пись - мо про - чла тво - е,

riten.

Тексть представляет собой отрывокъ изъ поэмы „Тамариანი“ кн. С. Гугунава.

Presto. **Adagio.**

ბს.

riten.

Allegro non troppo.

შენ ძა - მსს - წან თვა - რე შენ - ცხნ
 Знай, же, ми - лый, жарь лю - бов - ный

f

Moderato..

შე უფ - რა მგონს
 такъ - же серд - це

rit. *f*

poco rit.

ვაწხლ - თს დე - ბს.
 жжетъ мо - е!

poco rit. *poco a poco dimin.* *riten*

შეგეწერა წავიკითხე, შენი წიგნი შენი კებას. Ты прислалъ мнѣ стихъ хвалебный, я письмо прочла твое,
 შენ მომსწერა თვაზე შენგან შეუფერა მგონს ცეცხლთა დებას. Знай-же, милый, жарь любовный такъ же сердце жжетъ мое!
 შენცა გინდა შენცა მინდა, განუწყვეტლივ შენი ხლებას; Какъ и ты, такъ я мечтаю быть съ тобою навсегда.
 შეუკა ანის ზინიანი, აღთავკა რადგან ნებას... Мы другъ другу дали слово, не измѣнимъ никогда.

ბაღო-ლავაზო! 16. ДЪВИЦА-КРАСАВИЦА!

(Пѣсня грузинокъ Гуріи).

Голосъ. *Allegro.* *весело*

ქს - ღა - ღა - ძს - ზა! ა - გე - ნა
 Дѣ - ви - па кра - са - - ви - ца,

Фортепиано. *mf*

ქს - ღა - ღა - ძს - ზა! გე გე გე გე - ვაზ - ზაზ, სუ -
 ду - шень - ка мо - я! Я люб - лю те - - бя, го -

ა - ზაზ, ქს - ღა - ღა - ძს - ზა! ა - გეს ზაზა დაძ -
 луб - ка, ми - ла - я мо - я! Ког - да мо - ре

რქს, ა - რე - წა, ქვი - შა გა - მახხ - დეს,
 ста - нетъ су - хо, су - хо, какъ пе - сокъ, Ког -

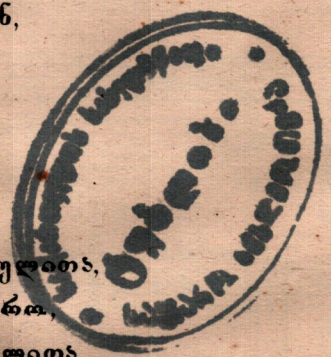
ა - დეს ზღვა დაშ - რქს, ა - რე - წა, ქვი - შა გა - მახხ - დეს,
 да мо - ре ста - нетъ су - хо, су - хо, какъ пе - сокъ,

ქალა ღამაზა! ორქნა,
 ქალა ღამაზა!
 მე შენ მიყვარხარ სულაჯან,
 ქალა ღამაზა!

Дѣвица-красавица,
 Душенька моя!
 Я люблю тебя, голубка,
 Милая моя! *)

იდეს ზღვა დაშრქს ორქნა,
 ქვიშა გაშოხხდეს,
 თევზა შიას შეყვეს სიანრულითა,
 მამინ ჩაცხავ ჩემო მიჯნულა,
 ბნალისა ქვერდსა მხიანრულითა.

Когда море станетъ сухо,
 Сухо какъ песокъ,
 Поползуть по горамъ рыбы
 И катерь родить,
 А ему на чіанури
 Будеть волкъ играть,
 Стану я тебя, мой ангель,
 Сладко обнимать!

*) За неимѣніемъ продолженія текста, дальнѣйшій вставленъ нами изъ другой пѣсни. Д. А.
 762

2015

დ. ანაჟიშვილის მიერ შედგენილი და უკვე დაბეჭდილი გამოცემანი.

- „ქართული ეროვნული ერთმანეთი სიმღერები“ ცფილ. და ქუთ. გუბ. სახალხო სკოლებ. („წინა-კითხვ. სახ.“ გამოცემა). ფ. 20 კ.
- „ თანმანათი სიმღერები 25 კ.
- Музыкально-этнографические очерки о грузинской народной музыкѣ съ прилож. 27 пѣс. (нотъ) и литургiи, 2 მან. 65 კ.
- Грузинскiя Карталино-Кахетинскiя народныя пѣсни (отдѣльный оттискъ нотъ) 2 მან.
- Народныя пѣсни западной Грузiи (Имерети) съ прилож. 83 пѣс. (нотъ) записанныхъ фонографомъ 40 კ.
- რომანსები ქართულ და რუსულ ენაზე: „გაზაფხული“ (30 კ.), „მზე აღარ პრწყინავს“ (40 კ.), „მწუქების სიმღერა“ 15 კ.
- რომანსები რუსულ ენაზე: „Не пой, красавица, при мнѣ“ (15 კ.), „На холмахъ Грузiи“ ნ. ჩუბინაძის (ფსევდ.), 15 კ.
- სოლო ქართულ და რუსულ ენაზე: „მამათ ჩვენ“ 15 კ.
- „ რუსულ ენაზე: „Весенняя мелодiя“ 15 კ.
- Народныя пѣсни Грузiи для пѣнiя съ фортепиано Ц. 1 руб.
- Грузинскiе танцы для фортепиано Ц. 50 коп.
- Пѣсня мгосани съ женскимъ хоромъ изъ оперы :
„Сказанiе о Шота Руставели“ Ц. 60 коп.
- Элементарная теорiя музыки (готовится къ печати).
- Д. Аракчиѣвъ и А. Масловъ. Хоровыя упражненiя. Вып. I (первая ступень, одноголосныя сольфеджii въ до мажорѣ), 2-е изд. Ц. 25 коп.
- „ Вып. II (вторая ступень, одноголосныя сольфеджii въ тональностяхъ и двухголосныя пѣсни) Ц. 30 коп.

Исполненiе граммофономъ, фонографомъ и т. п. безъ разрѣшенiя автора воспрещается.

Продаются въ лучшихъ книжныхъ и музыкальныхъ магазинахъ: **Москвы, Петербурга и Тифлиса.**

Выписывающiе изъ редакцiи журнала „Музыка и Жизнь“, Москва, Б. Козихинскiй пер., д. Ельчинскаго, за пересылку не платятъ. Книгопродавцамъ обычная скидка.